

Nyhetsbrevet, OI-nyhetene og doffin.no er tjenester fra Difi (Direktoratet for forvaltning og IKT).

OI-nyhetene publiseres daglig på <http://www.anskaffelser.no/nyhet> – nettstedet til Avdeling for offentlige anskaffelser i Difi.

Nyhetsbrev nr. 22 / 2014 – Fredag 13.juni

1. Forhandlingsforbudet faller; småkjøp tas ut
2. Flysikring i Norge skal konkurranseutsettes
3. Likevel unntak for ideelle under nye EU-regler ?
4. Kategoristyring, NHO-ros og «el-veier»
5. Innkjøpere trengs i strategiarbeidet
6. Valfridom gjev kvalitet i svensk omsorgssektor
7. Skotsk reform av innkjøp i bygg og anlegg

Forenklingsutvalgets innstilling

Forhandlingsforbudet faller; småkjøp tas ut

Forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser faller, og anskaffelser til en verdi 100 000 kroner unntas fra regelverket. Det fremgår av innstillingen fra Forenklingsutvalget, som nylig ble overrakt statsråd Monica Mæland (bildeet) i Nærings- og fiskeridepartementet. På en rekke punkter er utvalget delt i et flertall og et mindretall. Flertallet ønsker bl.a. å gå bort fra kravet om skatteattest og HMS-erklæring, og ikke å videreføre unntaket for ideelle virksomhetene når det gjelder helse- og sosialtjenester.

Innstillingen fra utvalget – NOU 2014: 4 «Enklere regler – bedre anskaffelser Forenkling av det norske anskaffelsesregelverket» – skal raskest mulig ut på høring, trolig med en frist til utpå senhøsten i år. Det antydte utvalgets leder, Inger Roll-Mathiessen, på NHOs anskaffelseskonferanse forleden. Dermed fravikes tanken om en felles høringsrunde på disse forslagene og de nye EU-direktivene. Forenklingsutvalget har utelukkende sett på mulige forenklinger i det særnorske regelverket, dvs. offentlige anskaffelser med kontraktsverdier under EU/EØS-terskelverdiene.

Innstillingen fra Forenklingsutvalget har en rekke dissenser. Allerede om formålet deler utvalget seg. Utvalgets flertall foreslår at effektiv bruk av samfunnets ressurser og konkurranse om offentlige kontrakter angis som et todelt formål med det norske anskaffelsesregelverket. Et mindretall foreslår at formålet skal være størst mulig samlet verdiskaping, basert på effektiv bruk av samfunnets ressurser og konkurranse, samtidig

som oppdragsgiver opptrer med stor integritet og at anskaffelsen skjer på en samfunnstjenlig måte.

Grunnleggende prinsipper

Også om de grunnleggende prinsipper er det uenighet: Utvalgets flertall foreslår å rendyrke prinsippene om likebehandling, gjennomsiktighet, konkurranse og forholdsmessighet i lovteksten. Etter utvalgets vurdering fanges innholdet i øvrige prinsipper i gjeldende regelverk opp av disse prinsippene. Et mindretall vil imidlertid at lovteksten i tillegg uttrykkelig skal nevne prinsippet om forutberegnelighet og etterprøvbarhet.

Nedenfor en liste over enkelte av de konkrete forslagene i dagens regelverk fra utvalgets flertall:

- anskaffelser med verdi under 100 000 kroner skal unntas fra regelverket
- unntaket for kontrakter om helse- og sosialtjenester som til deles ideelle virksomheter videreføres ikke - hverken over eller under EU/EØS-terskelverdiene
- den nasjonale terskelverdien på 500 000 kroner videreføres
- protokollplikten for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner fjernes
- anmodningen om å bruke fremforhandlede og balanserte kontraktsstandarder tas ut av forskriften
- forhandlinger gjøres til en mulig og valgfri del av alle konkurranser, m.a.o. faller forhandlingsforbudet bort ved anbudskonkurranser
- kravet om innlevering av skatteattest og HMS-egenerklæring videreføres ikke

Utvalget er enig om bl.a. at:

- leverandører skal ha rett til å levere egenerklæring som foreløpig dokumentasjon
- oppdragsgiver skal kunne velge mellom forhåndskunngjøring og alminnelig kunngjøring
- kravene om at tilbud skal være merket og lukket strykes, likeledes reglene om tilbudsåpning og plikten til å registrere tilbudene etter hvert som de kommer inn
- en regel innføres i forskriften om at leverandøren har risikoen for uklarheter i tilbudet
- oppdragsgiver skal stå fritt til å bestemme om han skal vurdere kvalifikasjonene eller tilbudene først.
- at oppdragsgiver til enhver tid skal kunne gjøre endringer i konkurransegrunnlaget som ikke er vesentlige, både før og etter utløpet av tilbudsfristen. Frem til tilbudsfristen skal dette også gjelde for tildelingskriterier.
- «det økonomisk mest fordelaktige tilbudet», som i det nye EU-direktivet, skal også gjelde som overordnet tildelingsprinsipp uten behov for nærmere presisering av underkategorier
- Self-cleaning innføres som i EU-direktivene, men her overlates det til departementet å utforme nærmere bestemmelser.

[Her finner du NOU 2014: 4 «Enklere regler – bedre anskaffelser Forenkling av det norske anskaffelsesregelverket»](#)

Flysikring i Norge skal konkurranseutsettes

Samferdselsdepartementet har satt i gang et arbeid for å vurdere hvilke tjenester innenfor flysikring som egner seg for konkurranseutsetting. Avinors rolle som eneste leverandør av slike tjenester løper ut i høst. Kanskje kan flysikringstjeneste til Avinor senere kunne konkurrere i andre land. Det dreier seg om flysikringstjenester fra kontrolltårn og – sentraler. Men før den første anbudskonkurransen kunngjøres, skal grundige utredninger gjøres.

Regjeringen har i en proposisjon (Prop. 97 S (2013–2014) Ein del saker om luftfart, veg og jernbane) orientert Stortinget om arbeidet. Departementet vil i samarbeid med m.a. Avinor og Luftfartstilsynet vurdere juridiske, økonomiske, beredskapsmessige og organisatoriske sider ved en konkurranseutsetting og utarbeide en fremdriftsplan for arbeidet. Ved en åpning av det norske markedet for konkurranse vil det også være et spørsmål om det skal åpnes for at flysikringstjenesten i Avinor kan konkurrere i andre land.

På vegne av Avinor har Integra kartlagt muligheter og utfordringer forbundet med en deregulering av markedet for levering av flysikringstjenester (ANS). I dag er Avinor utpekt av Samferdselsdepartementet som yter av flysikringstjenester. Tjenesten leveres fra kontrolltårn og kontrollsentraler og sørger for sikker, ordnet og effektiv flyt i lufttrafikken. Samferdselsdepartementets utpeking av Avinor som eneste leverandør opphører i september 2014.

Deregulering og konkurranse

I kartleggingen skriver Integra at det er klart at markedet for disse tjenestene i Europa nå forbereder seg på deregulering og konkurranse. Avinor har forberedt seg på dette. Det er ikke noe internasjonalt krav om å deregulere markedet for ANS-tjenester, men dette er helt klart målet for EUs regler.

Erfaringer fra Spania og Sverige antyder at en vellykket dereguleringsprosess krever omhyggelige forberedelser og planlegging, med sterk deltakelse fra de relevante interessentene, deriblant Samferdselsdepartementet, Luftfartstilsynet og det norske Luftforsvaret. For å unngå fremtidige diskusjoner og uenigheter må en rekke spørsmål vurderes og avgjøres før flyplassoperatørene kan begynne å forberede anbudsinnydelser, fremholder og lister bl.a. opp:

Sentrale utredningsspørsmål

- identifikasjon av de egnede flyplassene og det luftrommet der ANS-tjenester skal åpnes for konkurranse – en trinnvis prosess bør overveies;
- identifikasjon av de tjenestene som skal dereguleres – støttetjenester som tidligere ble betraktet som en del av ANS, kan også åpnes for konkurranse;
- hvordan opplæring av flygeledere skal organiseres i fremtiden – nå er det Avinor som står for opplæring av flygeledere for hele Norge;
- identifikasjon av krav og forventninger fra samfunnet med hensyn til transportinfrastruktur, ikke bare under “normale” forhold, men også i sivile nødssituasjoner og nasjonale sikkerhetskriser – dette vil nødvendiggjøre deltakelse fra de militære myndighetene;

[Rapport om deregulering av markedet for flysikringstjenester kan du lese her.](#)

Likevel unntak for ideelle under nye EU-regler ?

Regjeringen har bedt om en vurdering av om det er likevel er mulig å videreføre unntaket fra anskaffelsesreglene om å reservere konkurranser for ideell sektor når de nye direktivene skal bli en del av norsk lovgivning. Det må i tilfelle være som en tilpasningstekst. Selve direktivteksten åpner ikke for et slikt unntak.

Dette opplyste barne-, ungdoms- og familiestatsråd Solveig Horne under en debatt i Stortinget nylig. Regjeringen er nå i gang med å utvikle en ny samarbeidsavtale med de ideelle til avløsning av den som den forrige regjeringen laget.

Stortinget diskuterte et representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Liv Signe Navarsete og Marit Arnstad. Det gjaldt spørsmålet om å videreføre samarbeidsavtalen mellom staten og ideell sektor og om egne anbudsrunder for ideelle organisasjoner innen barnevernet. To forslag, begge fra Arbeiderpartiet, falt under voteringen – det ene med knapp margin. 45 stemte for og 47 imot forslaget om å videreføre ordningen med skjermede tilbud for ideelle tilbydere innen barnevernet i minst samme omfang som i dag.

I debatten konstaterte barne-, likestillings- og inkluderingsministeren, Solveig Horne, at vi trenger både offentlige institusjoner, og ideelle og kommersielle. For regjeringen er ideell sektor en viktig samarbeidspartner for offentlig sektor i produksjonen av helse- og sosialtjenester til befolkningen. De ideelle organisasjonene har høy kompetanse og et stort engasjement, og de kan bidra til nye løsninger på velferdsutfordringene som vi har, og regjeringen ønsker fortsatt et godt samarbeid med denne sektoren.

Ny samarbeidsavtale

- Regjeringen er nå i gang med å utvikle en ny samarbeidsavtale med de ideelle, opplyste hun. Vi ønsker så snart som mulig å få på plass en ny avtale og en nær dialog med de ideelle organisasjonene i dette viktige arbeidet.

Hun minnet om at regjeringen tidligere har orientert om at adgangen i anskaffelsesregelverket til å reservere konkurranser for ideell sektor ikke kan videreføres med de nye direktivene. - Vi ønsker å utforske alle muligheter for å kunne ivareta et slikt unntak. Nærings- og fiskeridepartementet har derfor bedt professor Fredrik Sejersted ved Universitetet i Oslo om å foreta en vurdering av om unntaket kan videreføres, sett i lys av de nye direktivbestemmelsene. Når den utredningen foreligger, vil regjeringen ta stilling til om det er aktuelt å be om tilpassingstekst til direktivet i forbindelse med at det skal innlemmes i EØS-avtalen, påpekte statsråden i Stortinget.

Skjermet konkurranse midlertidig

I påvente av den utredningen og behandlingen av konsekvenser av EU-direktivet har statsråd Horne gitt beskjed til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om at det skal innføres en midlertidig ordning med skjermet konkurranse for de ideelle, som skal gjelde for kontrakter på 14 måneder fra 1. februar 2015. Hun har også bedt direktoratet vurdere muligheten for å legge inn en føring i disse kortvarige kontraktene, slik at man kan prolongere avtalene ytterligere ett år, til 31. mars 2017. I tildelingsbrevet til direktoratet for i år har statsråden dessuten gitt beskjed om at all den ledige kapasiteten som er i det offentlige, først skal brukes, og at man skal bruke de ideelle før de kommersielle.

[Her kan du lese hele debatten i Stortinget](#)

Aktuelt i kortform om offentlige anskaffelser

Kategoristyring, NHO-ros og «el-veier»

Difi planlegger kurs i kategoristyring medio september. Det inviteres til innkjøpskonferanse i Bergen for spesialisthelsetjenesten de første dagene av september i år, NHO roser Oslo kommunes satsing på bruk av lærlingekrav i sin innkjøp, og Helse Sør-Øst har vedtatt å etablere et antikorrupsjonsprogram. Politiet satser på innovative anskaffelser for å skaffe nye politijakker, Forsvarsbygg er ute med sin første konkurranse knyttet til kampflybasen på Ørland, og i Sverige gjennomføres Europas største innovasjonsanskaffelse: Det skal etableres «elektrifiserte veistrekninger». I Danmark øker kommunene sin konkurranseutsetting – ikke nok, mener Dansk Industri, som organiserer private leverandører.

Difi-kurs i kategoristyring 18.september

Kurset er for offentlig ansatte som jobber med offentlige innkjøp og vurderer å begynne med kategoristyring eller har lyst på faglig påfyll på området. Kurset krever grunnleggende kunnskaper og erfaringer med offentlige anskaffelser. Det vil også være en fordel med erfaring i å forvalte en avtaleportefølje eller lede innkjøp i en offentlig virksomhet. Kurset vil ta for seg hva som inngår i kategoristyringsprosessen og temaer som leverandøranalyse og forvaltning, verdikjedeanalyse og porteføljeanalyse vil bli behandlet.

[Mer informasjon og påmelding her](#)

Innkjøpskonferanse for spesialisthelsetjenesten

1. – 2. september er det tid for konferanse i Bergen for innkjøpere og leverandører i spesialisthelsetjenesten. Det er de fire regionale helseforetakene og Helseforetakenes Innkjøpsservice (HINAS) som er arrangør. Blant temaene er nasjonalt innkjøpssamarbeid - hvorfor standardisere og samordne, anskaffelsesplan nasjonalt frem mot 2018 - hva og hvordan og anskaffelse av medisinsk teknisk utstyr - hvilke fallgruver og muligheter finnes?

I tillegg: Teknologisk utvikling og økonomiske rammer - vil vi ha midler nok til å benytte oss av fremtidens muligheter, samarbeidsavtalen med Bransjeorganisasjonen for helse- og velferdsteknologi (LFH)- hvilke fordeler har partene hatt i praksis?

[Ytterligere informasjon finner du i invitasjonen her.](#)

NHO-ros til Oslos lærlingsatsing

- NHO er generelt tilbakeholdne mot for mye innblanding fra det offentlige som kan bidra til å gjøre prosesser mer kronglete, men det Oslo kommune her gjør er så viktig, så dette støtter vi, sier adm.dir. i NHO, Kristin Skogen Lund til Dagsavisen. Hun roser Oslo kommune som stiller krav om lærlinger i alle offentlige byggeprosjekter. – Denne klausulen må ligge til grunn for alle offentlige anskaffelser hvor bruk av lærlinger er relevant, sier hun, og oppfordrer dessuten staten og øvrige kommuner til å gjøre det samme der det er aktuelt.

Helse Sør-Øst med antikorrupsjonsprogram

Styret i Helse Sør-Øst RHF har vedtatt å etablere et eget antikorrupsjonsprogram. Målet med programmet er å forebygge at korrupsjon skjer og øke muligheten til å avdekke eventuell slik korrupsjon. Dessuten skal programmet øke beredskapen for å håndtere en eventuell korrupsjonssak. Arbeidet med å etablere antikorrupsjonsprogrammet skal foregå i 2014. Styret i Helse Sør-Øst RHF skal vedta programmet til høsten. Det vil fra 2015 bli lagt inn i oppdragsdokumentene til de ti helseforetakene i Helse Sør-Øst. Rapportering om antikorrupsjonsprogrammet skjer i Helse Sør-Østs rapport for miljø og samfunnsansvar.

Innovasjon skal gi nye politijakker

Et femtitalls aktører deltok på leverandørkonferansen som Politiets Fellestjenester arrangerte i forbindelse med anskaffelse av ny jakke til politiet. Gjennom dialogkonferansen ble designere og leverandører koblet effektivt sammen. Målet er å få en fremtidsrettet jakke som politiet kan ta i bruk i 2016. "Nytt jakkekonsept for politiet" gjennomføres som et pilotprosjekt i den modellen som NHO og KS Nasjonalt program for leverandørutvikling har utviklet for innovative offentlige anskaffelser. Programmet har gjennom flere pilotprosjekter erfart at en dialogkonferanse i forkant av en anskaffelse gir både leverandøren og den offentlige kunden større utbytte enn ved tradisjonelle metoder. Utlysning av konkurransen er berammet til midten av oktober, med tilbudsfrist rett før jul.

Kampflybase: Konkurransen i gang for bygging

Forsvarsbygg er nå ute med den første konkurransen for byggingen av hovedbase for nye kampfly på Ørland. Først ut er Skvadronbygget. Det inviteres til prekvalifisering av leverandører for bygging i 2015. Skvadronsbygget inneholder en administrasjonsdel med kontor, møterom og garderober for to F-35 skvadroner. I tillegg skal skvadronsbygget huse simulatorer. Entreprisen inneholder i stort grunnarbeid og fundamentering. Tilbudsperioden for generalentreprisen er senhøsten 2014 med kontraktsinngåelse vinteren 2015. Byggestart er planlagt våren 2015 med ferdigstilling 2016 for mottak av simulatorer.

Europas største innovasjonsanskaffelse

Svenske Trafikverket holder i samarbeid med Energimyndigheten og Vinnova på med å gjennomføre den største innovasjonsanskaffelsen i Europa. Målet er å kunne bygge en eller flere korte el-veistrekninger neste år. Slike veier er utstyrt med elektriske ledninger oppe i luften som bilene kopler sine tilførselsanordninger til, ikke ulikt trolleybuss-løsninger. I innovasjonsanskaffelsen meldte det seg i første omgang elleve leverandører, hvorav fire gikk videre. De skal nå gjennomføre hver sin detaljprosjektering av hvorledes et demonstrasjonsanlegg skal kunne virke i praksis.

Konkurranseutsetting øker, men ...

Det skaper glede i Dansk Industri at de siste tallene for konkurranseutsetting i danske kommuner – tall for 2013 - viser en oppgang. Kommunene konkurranseutsatte i fjor for 0,5 prosentpoeng mer enn året før, viser tall fra Økonomi- og indenrigsministeriet. Det tilsvarer knapt to milliarder i ytterligere kontrakter til private virksomheter. Men Dansk Industri er utålmodig: Økningen er lavere enn de hadde forventet og peker på at det er store muligheter for å legge langt flere oppdrag ut på anbud. Potensialet er fremdeles i

milliardklassen, heter det. Ifølge ministeriet er det fortsatt mulig å konkurranseutsette for 160 milliarder danske kroner i kommunene alene.

Innkjøpere trengs i strategiarbeidet

Beslutningstagere i kommuner og stat må ta et større ansvar for hvorledes de organiserer sine innkjøp av varer og tjenester og for virksomhetenes arbeid med å stille krav, følge opp og evaluere anskaffelser. De som har ansvar for anskaffelser må få delta i de strategiske diskusjonene i virksomhetene. Dette slo generaldirektør Dan Sjöblom i Konkursverket i Sverige fast i et foredrag nylig.

Generaldirektør Sjöblom påpekte i sitt foredrag at i altfor mange forvaltninger sitter innkjøpere langt borte fra ledergrupper og ledelse. Han poengterte at det er mye å hente dersom personer med strategisk innkjøpskompetanse gis en sentral rolle i organisasjonen. Det beste vil være om de er med der strategiske beslutninger fattes. Først da kan deres ekspertise både når det gjelder hva som er mulig – lovlig – og effektivt (egnet) ut fra forvaltningens egne forutsetninger, utgjøre en del av beslutningsunderlaget.

Det å ha med strategisk innkjøpskompetanse tidlig i en beslutningsprosess øker også forutsetningene for nytenkning om hvorledes varer og tjenester bør handles inn på best mulige måter, fremholdt generaldirektøren.

Verdiskaping

Han minnet om at den beste verdi ikke alltid er det samme som laveste pris. Kvalitet, miljøkrav og sosiale krav, langsiktige kostnader og andre aspekter må også telle med. Det handler om å stille krav på rett måte for å få ut mest verdiskaping.

Sjöblom understreket at det er viktig å sette opp krav som er relevante og som det er mulig for leverandøren å oppfylle – og som oppdragsgiveren makter å følge opp og evaluere. Tidlig i prosessen bør man identifisere hva som er den beste verdien og utforme kravene deretter. Dette kan ikke, fremholdt han, gjøres senere i prosessen innenfor rammen av en objektiv vurdering av innkomne og anonyme tilbud. En tildelingsbeslutning blir aldri bedre enn hva konkurransegrunnlaget åpner for.

«Skatteparadis»?

Spesielt når det eksempelvis gjelder miljøkrav og sosiale krav ved anskaffelser er det viktig at de kravene man stiller er tydelige, de må kunne kontrolleres og følges opp, fremhevet generaldirektøren i Konkursverket. I Sverige hadde de nylig en sak der det var stilt krav med sikte på å demme opp for selskap som sluser penger til et såkalt «skatteparadis». Konkursverket mente at begrepet «skatteparadis» ikke var tydelig nok – det måtte foreligge en definisjon på hva som lå i begrepet og som var slik at kravet kunne ettergås og kontrolleres.

Konkursverket har nylig også fått ansvar både for veiledning og støtte til offentlige innkjøpere og andre som har interesser på dette markedet. Fra før av er de tilsynsmyndighet for det samme, og i forbindelse med overføring av veiledningsrollen kom det kritikk som gikk ut på at kombinasjonen veiledning og tilsyn ikke lot seg

kombinere under samme tak. Sjöblom sa i sitt foredrag at han ikke så noen motsetning i Konkurrentvernets to roller. Tvert imot, fremholdt han. Tilsyn kan vise seg å være en tydelig støtte til de innkjøpere som ikke har beslutningsfatternes øre i en forvaltning. På den andre siden kan en effektiv og tydelig støtte bidra til færre tilsynssaker.

Valfridom gjev kvalitet i svensk omsorgssektor

Det svenske systemet med valfridom i helse- og omsorgssektoren gjev resultat. Private kan til dømes drive medisinske senter på vegner av det offentlege, etter ei tevling der prisen er fast, men kampen står om den beste kvaliteten på tenestene. Også etter kontraktstildelinga er det kniving om å vere best på kvalitet – mellom dei private og dei offentleg drivne, til beste for pasientane.

Systemet gjer det òg mogeleg for dei private drivarane å tenkje langsiktig fordi avtaleperiodane ikkje er tidsavgrensa, syner ein fersk svensk rapport.

Den såkalla «Patienttoppen 2014» er ei samanstilling av resultat frå den nasjonale pasientundersøkinga som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har gjort. Over 260 000 menneske vart spurde i den undersøkinga. Samanstillinga er gjort av OmVård.se for foreininga Vårdföretagarna. Analysen av resultata syner at privat drivne medisinske senter held høgare kvalitet enn dei offentleg drivne, slik pasientane sjølv ser det. Skilnadene er ikkje store, men tydelege nok. Det gjeld eit heilskapsinntrykk som tilgjenge, korleis dei vert tekne imot og kva slags nytte dei har hatt av vitjinga.

Resultata syner at 14 av dei 20 medisinske sentra som pasientane vurderer som dei beste i landet, er privat drivne. Like eins toppar eit privat drive senter i 15 av 21 landsting (fylkeskommunane)/regionar. I ein kommentar i rapporten skriv Vårdföretagarna at den opplevinga som pasientane sjølv har av kvalitet, er den viktigaste kvalitetsfaktoren i omsorgssektoren.

Valfridom gjev auka kvalitet

I Sverige vert om lag fire av ti medisinske senter drivne av private, syner tal frå SKL. Det inneber at pasientane gjorde meir enn seks millionar lækjarvitjingar på privat driven senter i 2012. Føremålet med dei private er valfridom for pasientane. Tre av fire pasientar i undersøkinga meiner det er bra med valfridom. Resultata frå «Patienttoppen 2014» syner at valfridomen for pasientane fører til auka kvalitet i både den privat drivne og den offentleg drivne verksemda. Det er om å gjere for kvart av mottaka å leggje best mogeleg til rette for pasientane, og såleis teklar dei seg imellom.

Sverige har fleire regelverk for offentleg innkjøp, mellom anna ei lov der prisen er fastsett på førehand og der tevlinga gjeld kvalitet (lova om valfrihetssystem). Denne lova har gjort det mogeleg for dei private leverandørane som driv medisinske senter på vegner av det offentlege, å tenkje langsiktig. Ved ein tradisjonell kontrakt for drift av slik verksemd er det tidsavgrensing. Etter ein bestemd periode må ein ny tilbudsrunde gjennomførast, og, heiter det, det er ikkje nokon garanti for at den same drivaren vinn tevlinga. Systemet etter valfridomslova er langsiktig. Så lengje pasientane tykkjer om verksemda og ho held god kvalitet, kan drivaren halde fram.

Nye føresetnader for små og nye føretak

Valfridomen i omsorgssektoren har gjeve nye føresetnader for både småføretaka og dei nyetablerte føretaka samanlikna med den tradisjonelle innkjøpsmodellen, skriv Vårdføretagarna. Valfridomen har ført til mange små medisinske senter, ofte leia av kvinner.

Det vert peika på at det enno ikkje er tevlingsnøytralitet mellom dei private og dei offentlege i primærhelsetenesta i Sverige, og det gjer at dei private og dei offentlege mottaka handterast ulikt. Vårdføretagarna har tru på at det er mogeleg for dei offentlege styresmaktene å utvikle valfridomssystemet enda meir og såleis ta vare på dei føremonene som dei private drivarane kjem med – både for valfridomen til pasientane og for kvalitetsutviklinga i helse- og omsorgssektoren.

[Rapporten «Pasienttoppen 2014» finn du her.](#)

Skotsk reform av innkjøp i bygg og anlegg

Den skotske regjeringa set no i gang ein reform for å fremje meir effektive og berekraftige innkjøpsprosessar innanfor bygg- og anleggssektoren. Ei gruppe kom i sin tid med ein rapport med om lag 65 reformtiltak, og regjeringa gjer no dei aller fleste av desse til sine. Alle offentlege verksemdar vert oppmoda til å gjere bruk av framlegga, og ei statsrådsleia gruppe skal prioritere dei tiltaka som har den beste verknaden. Det er rekna at tiltaka med tida til saman kan gje innsparingar i milliardklassen.

Sjølve rapporten kom sist haust, og i den vart det presentert godt og vel 65 framlegg for ein meir effektiv offentlig gjennomføring av bygg- og anleggsprosjekt. Det er òg sett tidsfristar for når ei rekkje av framlegga bør vere på plass. Samspel mellom offentlege oppdragsgjevarar og aktørane i næringa er ein nøkkel, likeeins utforming av byggeprosjekta og livslaupskostnader. Framfor alt trengst tydelegare styring og leiing.

Tomannsgruppa som har laga rapporten "Review of Procurement in Construction", fekk mandatet sitt frå den skotske regjeringa i oktober 2012. Dei har teke for seg heile byggjeprosessen frå byrjinga til levetida til bygget er over, og dei har òg sett på eigedomsstyringa så lengje ho har med det opphavlege bygget å gjere.

Reformgruppe skal prioritere

Regjeringa i Skottland har nyleg sagt at dei kjem til å tilrå at alle delar av den offentlege sektoren tek framlegga frå rapporten til seg. Ei offentlig oppnemnd reformgruppe, Public Procurement Reform Board, leia av ein statsråd, skal overvake dette arbeidet. Samstundes skal gruppa identifisere og prioritere dei tiltaka som venteleg vil ha best verknad.

Eitt av tiltak frå rapporten, oppnemning av ein sjefsrådgjevar, vert det ikkje noko av i denne omgangen. Dei som står bak utgreiinga ønskte seg ein sjefsrådgjevar for bygging med direkte tilgjenge til statsrådene. Rådgjevaren skulle sjå til at reformprogrammet vart gjennomført, arbeide saman med byggjenæringa, og vere ei bindelenkje mellom det offentlege og næringa.

Like eins, gjekk det fram av rapporten, trengst det ein mekanisme som kan bringe saman dei største oppdragsgjevarane i det offentlege innanfor bygg og anlegg og næringa – leia av rådgjevaren som det er gjort framlegg om.

Kunngjere oppdraga

I rapporten vert det elles mellom anna teke til orde for at alle planlagde oppgåver hos kvar offentlege oppdragsgjevar vert offentleggjorde ein gong i året. Frå byrjinga av eit prosjekt til kontraktstildeling bør det heile tida vere stor merksemd retta mot utforming og livslaufskostander, heiter det, og bruken av rammeavtalar kan på ein betre måte enn no, fremje langtrenkjande samspel mellom aktørane. Dette må ikkje hindre små og mellomstore verksemdar i å få vere med i tevlingane.

Det er ein føremon med minst moglege endringar i bruken av standardkontraktar, skriv tomannsgruppa i rapporten. Det same gjeld standard krav i samband med førehandskvalifikasjon, som bør nyttast på ein høveleg måte. Der det er slik kvalifisering, bør desse standardkrava verte tvungne å nytte. Dessutan gjer dei framlegg om å etablere eit slags minstekrav til dugleik og røynsle i bygg- og anleggskontraheringar, og ein strategi for å vere viss på at trongen til eit slikt krav vert nådd.

[Rapporten “Review of Procurement in Construction” og erklæringa frå den skotske regjeringa i samband med rapporten finn du her.](#)

